

Zápis z jednání

Den: 29. června 2022
Čas: 10:00 – 11:30
Místo: budova Ministerstva dopravy ČR, Velké kolegium
Přítomni: dle prezenční listiny (u originálu)

Program jednání:

1. Další směřování Adifóra
2. Informace OPK
3. Informace o aktualitách z odborných a střešních organizací
4. Aktuální dění ve službách
5. Různé

Průběh jednání:

Zástupci sekretariátu RVKPP (OPK) přivítali účastníky a zahájili jednání.

1. Informace OPK

K. Horáčková (OPK) zahajuje jednání představením účastníků a informací o výhledu k podobě Adiktologického fóra (AF) do budoucna z hlediska jeho přesunu do původního formátu. V případě nutnosti (např. mimořádné situace) bude obnoveno častějšího setkávání v online podobě, avšak OPK upřednostňuje fyzickou formu setkání se zástupci odborných a střešních organizací. Byl vznesen dotaz na hybridní formu setkávání, ale vzhledem k technické náročnosti by OPK preferovalo fyzické setkávání. Forma je však nadále k diskuzi.

Aktuálně předsedá AF OPK, ale variantou zůstává návrat do modelu rotačního předsednictví. Vzhledem k malému počtu účastníků a zástupců odborných a střešních organizací bude svoláno online jednání na téma budoucí podoby AF.

K. Horáčková (OPK) dále informovala účastníky o schválení dotačních priorit a oblastí RVKPP per rollam dne 13. června 2022, s tím, že ve středu 29. 6. 2022 jsou dotační priority na program jednání vlády ČR. E. Drbolavová (OPK) informovala o aktuálním stavu přípravy aplikace pro dotační řízení a avizovala plán vyhlášení dotační výzvy v obvyklém termínu, tj. konec srpna/začátek září, v závislosti na dokončení aplikace pro dotační řízení. Dle informací IT firmy, by do cca 8. července měla být aplikace dokončená a následovalo by testování (v první fázi interní zaměstnanci OPK, a v druhé fázi externí několika organizacemi). Testování aplikace se předpokládá v srpnu 2022, organizace budou informovány emailem.

K. Horáčková dále informovala o návrhu finančních prostředků na r. 2023 a dále o výhledu na období 2024-2025; prozatím je z MF avizována částka 226,5 mil. Kč a nyní probíhá vyjednávání o navýšení rozpočtu na úroveň r. 2022, tj. 291,5 mil. Kč a následně o další navýšení na cca. 388 mil. Kč. T. Jung (MZ ČR) upozornil, že financování projektů protidrogové politiky přímo řízených organizací MZ je ohroženo, jelikož na r. 2022 neobdržely finanční prostředky (neoprávněný žadatel v rámci DŘ ÚV ČR) a navrhuje zahájit diskuzi o úpravě rozpočtových pravidel tak, aby financování z ÚV ČR bylo umožněno. K. Horáčková upozornila, že tento problém je s MZ dlouhodobě řešen a bude předmětem dalších diskusí, vč. jednání RVKPP dne 12. července 2022.

N. Staňková (Centrum primární prevence Drop-In) upozornila na situaci nových projektů, které nejsou vpouštěny do dotačního řízení ÚV ČR a současně z důvodu centralizace prostředků nemohou žádat ani o dotaci na MŠMT. K. Horáčková potvrdila, že podpora nových projektů závisí na celkové výši finančních prostředků na dotační řízení ÚV ČR a že otázka budoucího financování projektů primární prevence bude diskutována s MŠMT, jelikož dle vyhodnocení centralizace dotačního řízení se centralizace projektů primární prevence neukazuje jako efektivní.

V oblasti certifikací, Mgr. Horáčková (OPK) informovala o postupu přípravy veřejné zakázky na novou certifikační agenturu - OPK připravilo návrh na vypsání veřejné zakázky, který je nyní ve vnitřním schvalovacím řízení Úřadu vlády ČR.

2. Informace o aktualitách z odborných a střešních organizací

S. Sedláčková (After In) se dotázala, jak uhradit výdaje např. za vyúčtování energií v prvních měsících nového roku, jelikož není možné na toto využít finanční prostředky z dotačního řízení na předchozí rok a překlenout tak toto období. I. Šulcová rovněž navrhla, aby OPK vyzvalo kraje k podpoře adiktologických služeb v podobě překlenovacích úvěrů na začátku roku. K. Horáčková potvrdila, že systém jednoletého financování popisovanou situaci komplikuje a avizovala, že jsou k diskusi připraveny další systémové změny v oblasti financování, které vycházejí z výstupů projektu RAS. Klíčová je podpora víceletého financování. Rovněž potvrdila, že toto téma bude předmětem diskusí na jednání RVKPP dne 12. července 2022 a informace bude tak rovněž předána Asociaci krajů ČR.

K. Horáčková opouští zasedání z důvodu naléhavého jednání. Koordinací jednání se ujímá P. Chomynová (NMS).

P. Hrouzek (APSS ČR) vznáší požadavek na informace ohledně klíče, podle kterého by služby měly postupovat v případě katastrofického vývoje situace (např. nedostatek finančních prostředků na provoz). OPK informuje, že nemá zavedený žádný postup pro tento případ, primární je snaha o navýšení finančních prostředků a zajištění základní sítě služeb ve stávajícím rozsahu.

Členové AF byli informováni o programu jednání RVKPP, které proběhne dne 12. 7. 2022. Body jednání jsou vyhodnocení centralizace finančních prostředků do dotačního řízení ÚV ČR, návrh dekriminalizace drogové politiky, Zpráva o digitálních závislostech 2022, vyhodnocení Konceptu zpráv o situaci v oblasti závislostí, Akční plán eliminace VHC a další.

S. Sedláčková upozornila na dlouhodobě neřešenou problematiku nedostupnosti psychologické a psychiatrické péče pro děti a dospívající, neřešenou oblast psychologického poradenství v systému školství a nesystematicky ukotvenou péči o děti ohrožené závislostí (včetně dětí z rodin se závislým rodičem, dětí z diagnostických ústavů apod.). V posledních letech v souvislosti s dopady pandemie COVID-19 a situací na Ukrajině dochází k nárůstu výskytu problémů dětí v oblasti duševního zdraví, a tyto děti se v důsledku absence jiné péče dostávají do kontaktu s adiktologickými službami, zejména adiktologickými ambulancemi, vzhledem k tomu, že jedním ze sekundárních projevů problémů dětí v oblasti duševního zdraví je užívání návykových látek. Téma je třeba řešit na mezirezortním jednání ve spolupráci s MŠMT, MZ a dalšími institucemi, např. prostřednictvím VZRI (Výbor zástupců rezortů a institucí). T. Jung (MZ ČR) navrhl možnost zahrnutí tématu do připravovaného Akčního plánu. Účastníci AF se shodli na tom, že připravovaný Akční plán je zaměřený na oblast závislostí, a diskutovaná problematika je mnohem širší a vyžaduje jiné systémové řešení.

3. Aktuální dění ve službách

J. Dolák (Společnost Podané ruce) informoval o aktuálním procesu jednání k otevření aplikační místnosti v Brně. Probíhá vyjednávání o zajištění financování s Magistrátem města Brno, zájem ze strany lokality, kde by aplikační místnost byla provozována, je velký. Aplikační místnost by zaštiťovalo zdravotnické zařízení, poskytovány by byly další HR intervence a poradenství uživatelům drog, včetně motivace k léčbě. Otevření je plánováno nejdříve v příštím roce (2023).

Aktuálním problémem je také zahrnutí tématu užívání alkoholu, který je kontrolovaně podáván osobám bez přístřeší v rámci programu organizace Podané ruce, do dotačního řízení. V současné době je alkohol podáván v rámci programu zaměřeného na kontrolované pití v dotačním řízení posuzován jako neuznatelný náklad.

J. Mikšíčková (MZ ČR) upozornila na problematiku užívání nikotinových sáčků nezletilými. Dále informovala, že se na MZ aktuálně řeší právní úprava zákazu prodeje osobám mladším 18 let a dva pozměňovací návrhy. Zástupci služeb potvrzují zvýšený výskyt užívání nikotinových sáčků u dětské klientely, kdy se nikotinové sáčky objevují jako primární i další užívaná látka, informovali také o tom, že užívání nikotinových sáčků jsou již nyní běžnou součástí preventivních programů na školách. Význam by měla environmentální prevence a vzdělávání veřejnosti zaměřené na užívání nikotinových sáčků, zejména rodičů a/nebo pedagogických pracovníků.

APSS informovala o své aktivitě při prosazování lepších podmínek stran financování politiky v oblasti závislostí. V souvislosti s financováním sociálních služeb by MPSV mělo k 30. 6. 2022 oznámit návrh financování regionální a nadregionální sítě služeb (v návaznosti na jednání vlády ČR), v procesu je také dofinancování služeb v souvislosti s ukrajinskou krizí.

Co se týče vývoje situace v adiktologických službách v důsledku situace na Ukrajině, služby avizovaly, že někteří klienti z Ukrajiny se účastní psychoterapeutické skupiny a organizace jim pomáhají se zajištěním bydlení. Obecně masivní příliv klientů nikdo nezaznamenává, spíše je pozorován odliv lidí jim pomáhajících (dobrovolníků apod.). V adiktologických službách zůstává poptávka uprchlíků po pomoci na minimu (pár jednotek klientů). V substitučních programech zůstávají také pouze jednotky ukrajinských klientů. Služby tedy řeší zejména zajištění péče o klienty s neadiktologických poruch (problémy v oblasti duševního zdraví, post-traumatické potíže a sociální služby). Pro děti mají služby pro příští rok připravené adaptační programy, nicméně bariérou může být nedůvěra ke službám a cizímu (kulturně odlišnému) prostředí.

4. Různé

Termín příštího jednání bude oznámen prostřednictvím emailu. Před setkáním Adifóra bude se střešními organizacemi prodiskutován další formát setkávání AF.

Přílohy:

- 1) Prezenční listina – jen u originálu

Zapsal: Ladislav Dékány

Dne: 29. 6. 2022